

The slide features a yellow background with a white rectangular area in the center. At the top left is the TIFORA logo, which consists of stylized letters 'TIFORA' with a globe icon. A green curved line arches over the top of the white area. The main title 'PODPIS ELEKTRONICZNY' is written in large, bold, blue capital letters. Below it, the subtitle 'a potrzeby obywatela' is written in a smaller, blue font. On the right side, there is a close-up image of a fountain pen nib writing the binary code '1101110110'. At the bottom left, the KIGEIT logo is displayed, with the date '2005.11.17' underneath it. At the bottom right, the author's name and title are listed: 'Dr inż. Jarosław Tworóg' and 'Dyrektor CTT PW'.

Celem prezentacji jest przedstawienie obywatelskiego punktu widzenia.

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (KIGEIT) aktywnie uczestniczy w procesie budowy społeczeństwa opartego na wiedzy.

Dla tego celu wspólnie z Politechniką Warszawską opracowała program działania, statut i regulamin pracy Centrum Zaawansowanych Technologii TIFORA ((Technology and Information For Regional Advancement) . Organizacja ta stanowi dla centrum kompetencji w zakresie informatyzacji, a podmioty gospodarcze będące stronami umowy CZT TIFORA są w znakomitej większości są członkami KIGEIT.

CZT TIFORA jest jednostką organizacyjną powołaną umową wielostronną ponad 60 podmiotów gospodarczych, Uczelni, JBR-ów i organizacji samorządu gospodarczego zarejestrowaną w MNiI.

Misją CZT TIFORA jest wprowadzanie rozwiązań technologicznych z zakresu systemów teleinformatycznych służących elektronicznemu wspomaganie działalności gospodarczej, edukacyjnej i administracyjnej.

CZT TIFORA zakresem swojej działalności merytorycznej obejmuje prace badawczo-rozwojowe, oraz projektowe, integracyjne i wdrożeniowe dotyczące opracowania i wykorzystania zaawansowanych technologii i technik komunikacyjnych i informatycznych (w tym komunikacji elektronicznej) dla realizacji priorytetów Narodowego Planu Rozwoju głównie w zakresie zmniejszania skali tzw. „podziału cyfrowego” (digital divide) pomiędzy terenami silnie a słabo zurbanizowanymi.

TIFORA

TEMATY

- ✎ Prawo
- ✎ Świadomość obywatelska
- ✎ Bariery obiektywne, subiektywne i mity
- ✎ Co podpis może usprawnić?

KIGET
2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

2

W dyskusji o stosunku obywateli (jako osób fizycznych) do podpisu elektronicznego powinno się uwzględnić 3 aspekty:

- przybliżyć i popularyzować nowe prawo
- wykazywać zalety elektronicznego sposobu wyrażania woli
- prowadzić działania organizacyjne ułatwiające przyswojenie sobie kultury posługiwania się podpisem elektronicznym

Stosunek obywateli do podpisu elektronicznego jest pochodną stosunku Państwa do obywatela. Cechuje go brak zaufania wyrażający się w:

- nieufności co do rzeczywistej przydatności i korzyści w warunkach ograniczonej kompetencji administracji publicznej
- obawa przed komplikacjami technicznymi
- niechęć do ponoszenia kolejnych obciążeń finansowych

PRAWO

TIFORA

Ustawa o podpisie i inne ...

- ✂ Martwe prawo?
- ✂ Nieczytelne rozróżnienie adresatów
- ✂ Niezrozumiała polityka realizacji
- ✂ Długi czas synchronizacji ustaw
- ✂ Korzyści dla urzędników, a koszty dla obywatela?
- ✂ Brak właściwej promocji i edukacji społecznej

KIGET
2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

3

1. W momencie uchwalania ustawy o podpisie elektronicznym nie zadbano o odpowiednio rozłożony w czasie harmonogram promocji i edukacji społecznej połączony z konkretnymi etapami wdrożenia. W efekcie w odczuciu społecznym powstało wrażenie, że uchwalono kolejne „martwe prawo”
2. Do świadomości obywateli nie przebiła się informacja, że podpis elektroniczny to de facto dwa rozwiązania techniczne – jedno dla osób fizycznych, a drugie przeznaczone dla zwiększenia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego
3. Polityka wdrożenia powinna być umiejętnym zestawem zachęt i przymusów korzystania z techniki podpisu elektronicznego w kolejnych dziedzinach życia. Biorąc pod uwagę doniosłość społeczną zmiany sposobu podpisywania, nie przeprowadzono odpowiedniej i długotrwałej kampanii edukacyjnej, w związku z tym brakuje odpowiedzi na pytanie, jak to właściwie ma być zorganizowane na poziomie osoby fizycznej
4. Zbyt długi czas dany na przystosowanie prawa paradoksalnie zwolnił tempo przemian i pogłębił uczucie erozji uchwalonego prawa
5. Stanowione prawo niedostatecznie lub niewłaściwie rozkłada koszty wdrożenia technologii. Powstało w związku z tym wrażenie, że forsowane rozwiązanie to korzyści dla urzędników i koszty dla obywatela.

PRAWO

Co firmowe, co obywatelskie

- ✎ Narodowe Centrum Certyfikacji – niechciany obowiązek dla NBP
- ✎ Podpis elektroniczny jako usługa powszechna
- ✎ Szanse i zagrożenia w życiu codziennym

2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

4

1. Wadliwa lokalizacja NCC spowodowała, że nie obserwujemy aktywnej polityki promocji technologii i usług. W 4 lata po uchwaleniu ustawy o podpisie elektronicznym NBP dąży jedynie do pozbycia się tego niechcianego dziecka.
2. Aby podpis elektroniczny stał się usługą powszechną konieczne jest opracowanie i upowszechnienie bezpłatnych aplikacji dla osób fizycznych wraz pakietami automatycznej integracji z podstawowymi edytorami tekstu i jednoczesną możliwością ich wykorzystania w kontaktach z urzędami administracji bez konieczności zakupu kosztownych czytników.
3. Poziomy zabezpieczeń powinny być proporcjonalne do zagrożeń
4. Firmy adaptują podpis elektroniczny jako usługę w tempie i zakresie właściwym dla rodzaju prowadzonej działalności, natomiast w stosunku do osoby fizycznej powinno się pomyśleć o uruchomieniu mechanizmów ochronnych, zmniejszających niebezpieczeństwa związane z wdrażaniem nowej technologii.
5. Istnieje możliwość zintegrowanego zabezpieczenia obrotu gospodarczego na poziomie osób fizycznych w sposób podobny do rozwiązań, jakie przyjęto w przypadku kart płatniczych

ŚWIADOMOŚĆ OBYWATELSKA

TIFORA

Widoczne zalety i wady

 Zalety:

- Oszczędność czasu
- Oszczędność paliwa
- Nowoczesność

 Wady

- Skomplikowane
- Kolejny wydatek

2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

5

Poziom nasycenia komputerami osobistymi mamy na tyle duży, że nie ma większego problemu z przebicciem się do świadomości społecznej, że podpis elektroniczny, to wspianała zdobyć, która niesie ze sobą więcej zalet niż wad.

- 1) Wymieniona na pierwszym miejscu oszczędność czasu jest ściśle powiązana z oszczędnością paliwa. Aby te argumenty nabrały właściwej wagi, należałoby przeprowadzić profesjonalne badania symulacyjne, które wykażą liczbowo, jak poważne oszczędności mamy szansę osiągnąć dzięki implementacji podpisu elektronicznego jako usługi powszechnej.
- 2) Wady okresu przejściowego mogą być minimalizowane poprzez właściwe przygotowanie aplikacji o poziomie zabezpieczeń adekwatnym do prawdopodobieństwa narażenia na nieuprawnione wykorzystanie
- 3) Wydatki budżetowe na upowszechnienie powinny zwrócić się w postaci spadku kosztów funkcjonowania administracji

ŚWIADOMOŚĆ OBYWATELSKA

TIFORA

Sprawy niedostrzegane

👉 Przykłady efektów pośrednich:

- Wzrost jakości usług administracyjnych
- Istotny wzrost poziomu informatyzacji kraju
- Wzrost bezpieczeństwa obrotu gospodarczego
- Przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego
- Spadek bezrobocia
- Możliwość obniżki podatków

KIGET
2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

6

Powinniśmy się przebijać do świadomości społecznej z komunikatami, że informatyzacja życia i e-podpis jako jedna z usług może być przyczynkiem do wielu efektów pośrednich. Poniżej podano przykłady takich komunikatów.

1. Źródłem wzrostu jakości usług e- administracji jest możliwość wykorzystania i powielenia do obsługi wszystkich obywateli dorobku najsprawniejszych organizatorów życia publicznego
2. Wzrost poziomu informatyzacji jako warunku koniecznego zapewnienia odpowiedniej dynamiki wzrostu gospodarczego.
3. Wzrost bezpieczeństwa obrotu gospodarczego = przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego.
4. Przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego = zwiększenie dochodów
5. przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego = spadek bezrobocia

BARIERY

Barierę psychologiczne

👉 przykładowy cytat z ustawy o informatyzacji
„...organ wydający dziennik urzędowy
przechowuje akty normatywne i inne akty
prawne ogłoszone w tym dzienniku w
postaci oryginałów i dokumentów
elektronicznych...”

👉 fobia fałszowania

👉 lęk przed komplikacją

👉 lęk przed odhumanizowaniem

2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

7

Barierę psychologiczne stojące na przeszkodzie pełnej akceptacji podpisu elektronicznego są tej samej natury, co opory przed zastępowaniem nośnika papierowego nośnikiem elektronicznym. Możemy mówić o przewadze kultury papieru.

1. Konsekwencje istniejących uwarunkowań kulturowych może być chociażby powyższe oryginału. Dlaczego dokument elektroniczny nie może być oryginałem – nie wiadomo.
2. Lęk przed fałszerstwami jest podobny do tego, jaki towarzyszył wprowadzaniu pieniądza papierowego. Może pomoże popularyzacja faktu, że znacznie taniej jest skonstruować robota kopiującego podpis odręczny niż złamać (sfalszować) podpis elektroniczny J ?
3. Nie można ignorować barier wynikających z narastającego zjawiska wykluczenia cyfrowego wyrażającego się fobią antykomputerową jako mechanizmem obronnym.
4. Wreszcie przemyslenia wymagają aspekty wartości kontaktów bezpośrednich człowiek – człowiek. Wirtualizacja kontaktów międzyludzkich niezależnie od tego, czy mają one charakter służbowy, urzędowy czy prywatny, budzą obawy o postępujący proces odhumanizowania kontaktu obywatel – urząd(firma). Jest to problem analogiczny do wątpliwości związanych z e-pracą, e-szkolą itd..

BARIERY

Bariery technologiczne

- ✎ Informatyczna nowomowa
- ✎ Wysokie ceny urządzeń technicznych – trudność przejściowa
- ✎ Niedostateczny poziom komputeryzacji
- ✎ Brak powszechnego dostępu do Internetu

2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

8

Bariery technologiczne w przyswojeniu e-podpisu istniejące w odbiorze obywatelskim.

BARIERY

TIFORA

Czy te zalety są ważne?

- ✘ równoważność z podpisem odręcznym,
- ✘ jest związany wyłącznie z podpisującym,
- ✘ umożliwia identyfikację podpisującego,
- ✘ jest tworzony przez podpisującego,
- ✘ brak konieczności fizycznej obecności przy dokonywaniu większości czynności prawnych,
- ✘ brak konieczności przechowywania dokumentów papierowych.

KIGET
2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

9

Na powyższym slajdzie zacytowano zestaw cech podpisu elektronicznego (przepisano z jednego artykułów) przedstawianych jako zalety.

Czy tak jest istotnie? To raczej cechy.

PRZYSZŁE O E-USŁUGI

Na co można liczyć?

- ✿ Dopełnić wszystkie formalności w celu wyrobienia dowodu osobistego, paszportu, prawa jazdy itp. bez wychodzenia z domu
- ✿ Bezpiecznie płacić przez Internet za towary i usługi
- ✿ Przyjmować i wystawiać rachunki
- ✿ Podpisywać umowy, kontrakty i zobowiązania

KIGET
2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

10

To tylko niektóre ze spraw, które moglibyśmy załatwiać szybciej i wygodniej.

PRZYSZŁE O E-USŁUGI

Konsekwencje technologiczne

- ✦ Karta plastikowa z chipem do wszystkiego?
- ✦ Identyfikator – implant komunikujący się z telefonem komórkowym?
- ✦ A może implant uruchamiany po akceptacji tęczówki?
- ✦ ... i to wszystko z powodu braku pióra ...

TIFORA

KIGET
2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

11

Technologia e-podpisu to jedna z wielu rodzajów identyfikacji elektronicznej. Jest tylko kwestią czasu, gdy, na wzór usług komunikacji elektronicznej, rozpocznie się konwergencja identyfikatorów elektronicznych.

Dowód osobisty, karta płatnicza, prawo jazdy, podpis elektroniczny i telefon komórkowy w jednym?

Gwałtowny rozwój technologii powinien już dziś zmuszać do stawiania pytań natury podstawowej.

Jak technologia identyfikacji wpłynie na pokusę totalnej inwigilacji obywatela?

Jak będzie wyglądać ochrona danych osobowych pod koniec XXI wieku?

Zdecydowanie nie wszyscy marzą o takim świecie

Dziękuję za uwagę
i zapraszam do dyskusji

Dane kontaktowe:
tworog@ctt.pw.edu.pl
Jaroslaw.Tworog@kigeit.org.pl
Tel. +22 660 71 66; fax +22 660 71 67

2005.11.17

CENTRUM ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

12